

Հաստատված է
ՀՀ քաղաքաշինության, տեխնիկական
և հրդեհային անվտանգության
տեսչական մարմնի կառավարման
խորհրդի
2025 թվականի հունվարի 21-ի N 3-L
որոշմամբ

**ՀՀ ԲԱՂԱԲԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ
ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ
ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ**

2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Կառուցվածք.....	5
Քարտեզ.....	6
1. Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտ.....	7
1.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....	7
1.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ.....	12
2. Էներգետիկայի բնագավառ և Էներգասպառման ոլորտ.....	17
2.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....	17
2.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ.....	21
3. Տրանսպորտի բնագավառ.....	24
3.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....	24
3.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ.....	26
4. Քաղաքաշինության բնագավառ.....	28
4.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....	28
4.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ.....	31
5. Գեոդեզիայի, քարտեզագրման և հողօգտագործման բնագավառ.....	33
5.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը.....	33
5.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ.....	33
6. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ.....	34
7. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼԻՉ ԵՎ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ.....	40

Ներածություն

Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի (այսուհետ՝ Տեսչական մարմին) 2025 թվականի գործունեության տարեկան ծրագրի (այսուհետ՝ Գործունեության ծրագիր) մշակման համար հիմք են հանդիսացել ՀՀ կառավարության 2021 թվականի օգոստոսի 18-ի թիվ 1363-Ա որոշմամբ սահմանված 2021-2026 թվականների ՀՀ կառավարության ծրագիրը, ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի թիվ 1902-Լ որոշմամբ սահմանված 2021-2026 թվականների ՀՀ կառավարության գործունեության միջոցառումների ծրագիրը, «Տեսչական մարմինների մասին» օրենքը, ՀՀ վարչապետի 2018 թվականի հունիսի 11-ի թիվ 730-Լ որոշմամբ հաստատված Տեսչական մարմնի կանոնադրության դրույթները և այլ իրավական ակտեր:

Ծրագիրը ներառում է Տեսչական մարմնի նպատակները և իր կողմից վերահսկվող ոլորտներում իրավիճակի վերլուծությունը, առկա հիմնախնդիրների բացահայտումը, նախատեսված կանխարգելիչ (այդ թվում՝ իրադեպման) միջոցառումները, դրանց իրականացման ժամանակացույցը և ակնկալվող արդյունքը:

Տեսչական մարմնի նպատակն օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տիեզերական գործունեության, տրանսպորտի, էներգետիկայի, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտներում անվտանգության և օրենսդրության պահանջների պահպանման ապահովումն է:

Տեսչական մարմնի խնդիրներն են քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տրանսպորտի, տիեզերական գործունեության, էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների ու հողօգտագործման ոլորտներում ռիսկերի կառավարումը և Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների պահպանումը, ինչպես նաև կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացումը քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության, տրանսպորտի, էներգետիկայի, պետական և տեղական նշանակության գեոդեզիական և քարտեզագրական աշխատանքների և հողօգտագործման ոլորտներում:

Դրանց կարգավորման ուղղությամբ 2024 թվականի ընթացքում կատարված աշխատանքը պարբերաբար լուսաբանվել է զանգվածային լրատվամիջոցներով: Գործունեության հրապարակայնությունը և թափանցիկությունն ապահովելու նպատակով՝ Տեսչական մարմինն իր

կողմից իրականացվող վերահսկողական միջոցառումների վերաբերյալ մշտապես թարմացվող մանրամասն տեղեկատվություն է ներկայացնում պաշտոնական ինտերնետային կայքում: Այս ուղղությամբ ձեռնարկված քայլերը կրում են հետևողական բնույթ և նպաստում են հանրության շրջանում կառույցի դերի վերաբերյալ իրազեկվածության ընդլայնմանը և վերջինիս նկատմամբ վստահության ձևավորմանը:

Հաշվի առնելով Տեսչական մարմնի կողմից կարգավորվող խնդիրների կենսական նշանակությունը հանրության համար՝ թեժ գծի հեռախոսահամարով մշտապես տրամադրում է տեղեկատվություն և խորհրդատվություն: Տեսչական մարմնի պաշտոնական ինտերնետային կայքը քաղաքացիներին հնարավորություն է ընձեռում էլեկտրոնային դիմում ներկայացնելու, որը միտված է դիմումների քննարկման գործընթացն առավել թափանցիկ և վերահսկելի դարձնելուն:

Տեսչական մարմնի վերահսկողության ոլորտում առկա խնդիրների համակողմանի և արհեստավարժ լուծումը պահանջում է լրացուցիչ ռեսուրսներ՝ թե՛ մարդկային, թե՛ տեխնիկական: Առաջնահերթությունների թվում է մարդկային կապիտալի զարգացման նպատակով մասնագիտական վերապատրաստումների կազմակերպումը:

Վերահսկողության ոլորտների առկա խնդիրները և ռիսկերը, ինչպես նաև դրանց նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումները Գործունեության ծրագրում առանձնացված են ըստ բնագավառների:

Կառուցվածք

Հիմնական մասնագիտական կառուցվածքային ստորաբաժանումներ

- Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչություն
- Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն
- Որակի ապահովման վարչություն
- Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն
- Տրանսպորտային անվտանգության վարչություն
- Զաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն
- Էներգետիկայի և էներգասպառման վերահսկողության վարչություն
- Գեոդեզիայի և հողօգտագործման վերահսկողության վարչություն
- Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին

Տարածքային ստորաբաժանումներ

- Երևանի տարածքային բաժին
- Սյունիքի տարածքային բաժին
- Արարատի տարածքային բաժին
- Արմավիրի տարածքային բաժին
- Արագածոտնի տարածքային բաժին
- Գեղարքունիքի տարածքային բաժին
- Կոտայքի տարածքային բաժին
- Տավուշի տարածքային բաժին
- Լոռու տարածքային բաժին
- Շիրակի տարածքային բաժին
- Վայոց ձորի տարածքային բաժին

Քարտեզ

ՀՀ ՔՏՀԱՏՄ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ ՏԵՂԱԲԱՇԽՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ

Պայմանական նշաններ

● Տարածքային ստորաբաժանում

1. Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտ

1.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 96 պլանային ստուգում, 7՝ ոչ պլանային ստուգում, 426՝ հրդեհատեխնիկական հետազոտություն (այսուհետ՝ հետազոտություն): Կատարված աշխատանքի արդյունքում բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 2877 խախտում, որոնց վերացման նպատակով տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ հետազոտությունները հնարավորություն են տալիս ոչ միայն կատարել անհրաժեշտ կանխարգելիչ միջոցառումներ, այլև՝ համալրել Տեսչական մարմնի հրդեհային ռիսկի հաշվարկի էլեկտրոնային շտեմարանը և դրա արդյունքում Տեսչական մարմնի ռեսուրսը նպատակաուղղում է դեպի առավել վտանգավոր օբյեկտներ, Տարեկան ծրագրով նախատեսված ստուգումներին զուգահեռ Տեսչական մարմինն իրականացնում է նպատակային հետազոտություններ ըստ գործունեության ոլորտների: Մասնավորապես, 2024 թվականի երրորդ եռամսյակի ընթացքում բժշկական հաստատություններում իրականացվել է 67 հետազոտություն: Արդյունքում 12 հաստատությունում խախտումներ չեն բացահայտվել, իսկ 55-ի ղեկավարներին տրամադրվել է մասնագիտական խորհրդատվություն և տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր՝ բացահայտված խախտումների վերացման ուղղությամբ միջոցառումներ ձեռնարկելու համար: Գործառույթն ընթացքի մեջ է:

2024 թվականի մարտ-սեպտեմբեր ամիսների ընթացքում հետազոտություններ են իրականացվել երեխաների և տարեցների շուրջօրյա և ցերեկային խնամքի կազմակերպման 46 հաստատություններում: Հետազոտությունների արդյունքում պարզվել է,

որ առանց թերությունների շահագործվում է 12 օբյեկտ (26%): Մնացած 34 օբյեկտներում արձանագրվել է ընդհանուր առմամբ շուրջ 246 խախտում, տրվել են կարգադրագրեր:

2023 թվականի նոյեմբերից մինչև 2024 թվականի սեպտեմբեր ժամանակահատվածը իրականացվել են հետազոտություններ նավթամթերքի և հեղուկ գազի 69 պահեստներում: Կատարված աշխատանքի շնորհիվ 2024 թվականի հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ ապամոնտաժված է 2 պահեստ, դադարեցված է 13 պահեստի հետագա շահագործումը, իսկ 20 պահեստ շահագործվում է առանց թերությունների: 34 պահեստների տնօրեններին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր, սահմանվել են ժամկետներ հակահրդեհային միջոցառումների ապահովման համար:

Նախորդ տարիներին տրված կարգադրագրերի կատարման ընթացքը վերահսկելու նպատակով նշված ժամանակահատվածում իրականացվել է 92 վերստուգում, որոնց ընթացքում պարզվել է, որ նախորդ տարիներին բացահայտված խախտումների քանակը նվազել է 61,6 տոկոսով: Նույն ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի կողմից ուսումնասիրվել և տրամադրվել է 962 եզրակացություն նախագծային փաստաթղթերի հակահրդեհային պահանջների համապատասխանության վերաբերյալ: Հանրությունից ստացվել է 70 բողոք, որից 27-ը՝ թեժ գծով:

➤ Տեսչական մարմինն իր վերահսկողական գործառույթներն իրականացնելիս հաճախակի առնչվում է կարգավորող **օրենսդրության կիրարկմանը** խոչընդոտող և պահանջները հակասական դարձնող հանգամանքների, որոնք դժվարացնում են Տեսչական մարմնի օրենքով սահմանված խնդիրների և նպատակների իրագործումը: Մասնավորապես.

1. «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի համաձայն ստուգումները տնտեսավարողների մոտ պետք է իրականացվեն ստուգումների

տարեկան ծրագրով, որը սահմանված կարգով հաստատվելուց հետո հրապարակվում է ստուգումներ իրականացնող մարմնի պաշտոնական կայքում՝ մինչև ստուգումներին նախորդող տարվա դեկտեմբերի 1-ը (հոդված 2.1): Գործնականում բազմաթիվ են այն դեպքերը, երբ ստուգման ենթակա (տարեկան ծրագրով նախատեսված) սուբյեկտի պաշտոնատար անձը, նախապես՝ Տեսչական մարմնի պաշտոնական կայքէջից տեղեկանալով ստուգման տարեկան ծրագրում ընդգրկված լինելու մասին կատարում է տնտեսավարող սուբյեկտի՝ իրավաբանական անձի կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ, կազմակերպատիրավական և/կամ անվանման փոփոխություն, որի արդյունքում ոլորտային նույն ռիսկայնության աստիճան ունեցող տնտեսավարող արդեն նոր «սուբյեկտը» ստուգումների տվյալ տարվա ծրագրում չներառված է դառնում: Մեկ այլ դեպքում, ստուգման ենթակա սուբյեկտը քաղաքացիատիրական պայմանագրի հիման վրա գործունեությունն իրականացնում է այլ անձին սեփականության կամ այլ իրավունքով պատկանող հասցե ունեցող օբյեկտում: Համաձայն ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարի 2015 թվականի հունիսի 18-ի թիվ 595-Ն հրամանով հաստատված Հրդեհային անվտանգության կանոնների 6-րդ կետի պահանջի՝ «վարձակալված շենքերում տեղավորված օբյեկտներում հրդեհային անվտանգության ապահովումը կարգավորվում է վարձակալության պայմանագրով: Պայմանագրում նշված տեղեկությունների բացակայության դեպքում պատասխանատվությունը կրում է վարձատուն»: Պրակտիկայում հիմնականում հանդիպում են օբյեկտների շահագործման քաղաքացիատիրական պայմանագրեր, որտեղ բացակայում է հրդեհային անվտանգության ապահովման պատասխանատու անձի ուղղակի նշումը: Այս փաստը հնարավորություն է տալիս օբյեկտը փաստացի շահագործողին «խուսափել» անվտանգության ապահովման օրենսդրական պահանջների կատարումից: Անհրաժեշտություն է առաջանում լրացուցիչ իրավական պատշաճ ապահովումներ իրականացնել պայմանագրի մյուս կողմին

հայտնաբերելու, ստուգման մասին նրան ծանուցելու, ստուգման ընթացքում նրա ներկայությունն ապահովելու համար: «Հրդեհային անվտանգության մասին» օրենքի 20-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի համաձայն՝ «Տեսչական մարմինը պետական կառավարման, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, կազմակերպությունների, ինչպես նաև պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիների կողմից հրդեհային անվտանգության ոլորտին առնչվող նորմատիվ իրավական ակտերի և փաստաթղթերի (այդ թվում՝ նորմատիվատեխնիկական) պահանջների կատարման նկատմամբ պետական հրդեհային հսկողություն և վերահսկողություն իրականացնելիս լիազորված է հրդեհային անվտանգության ոլորտին առնչվող նորմատիվ իրավական ակտերի և փաստաթղթերի (այդ թվում՝ նորմատիվատեխնիկական) պահանջների կատարման և խախտումների կանխարգելման ուղղությամբ հսկողություն և վերահսկողություն իրականացնելու նպատակով անցկացնելու տարածքների, շենքերի, կառույցների, շինությունների և այլ *օբյեկտների* հետազոտություններ, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով ստուգումներ»: Այսինքն, ոլորտը կարգավորող օրենքը ստուգումները նախատեսում է իրականացնել օբյեկտներում, ոչ թե սուբյեկտների մոտ: Հրդեհատեխնիկական անվտանգության պահանջների ոլորտային օրենսդրության կարգավորման առարկան օբյեկտն է, որում տնտեսավարողը գործունեություն է իրականացնում՝ գնահատելով և կարևորելով այդ օբյեկտի ռիսկը հնարավոր վնասի առաջացման դեպքում: Իրավաբանական ձևակերպումների ձևի պահանջի պահպանումն իրականում առաջ է մղվում՝ հետ մղելով օբյեկտի անվտանգության ստուգման առավել կարևոր նյութական պահանջը.

2. «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ արտադրական վտանգավոր օբյեկտների դասակարգման կարգը սահմանում է ՀՀ կառավարությունը: Սակայն մինչ օրս արտադրական

վտանգավոր օբյեկտները դասակարգված չեն, և վտանգավորության տարբեր աստիճանի օբյեկտների օրենքի խախտումով շահագործման դեպքում պատասխանատվության նույն միջոցի կիրառումն անհամաչափ վարչարարության ռիսկ է առաջացնում: Միաժամանակ ակնհայտ է, որ սառնարանի տեխնածին վթարի (այդ թվում՝ հրդեհի կամ պայթյունի) վտանգը և հնարավոր հետևանքները համեմատելի չեն բենզալցակայանի կամ պայթյունավտանգ նյութերի պահեստի (անգամ փոքր) վթարի հետ:

3. համակարգային համակարգային խնդիր է հակահրդեհային միջտարածությունների ապահովման պահանջը (հատկապես՝ բենզալցակայանների, վառելիքի լցավորման կայանների պարագայում) այն դեպքերում, երբ գործող ԱԳԼՃԿ-ում կամ հեղուկ վառելիքի լցավորման կայանում պահանջվող միջտարածությունը պահպանված չէ և չկա նաև հնարավորություն խնդիրը շտկելու (տարածքային առումով):

4. համաձայն ՀՀ կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 16-ի «Վնասակար նյութերի սահմանաքանակները հաստատելու մասին» թիվ 182-Ն որոշման հավելվածի 92-րդ կետի՝ 100 կգ սելիտրան համարվում է արտադրական վտանգավոր օբյեկտ, ուստի ենթակա է արտադրական վտանգավոր օբյեկտների (այսուհետ՝ ԱՎՕ) ռեեստրում գրանցման, իսկ չգրանցելու դեպքում սահմանված է վարչական պատասխանատվություն՝ նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկի չափով տուգանք, «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն: Հրդեհային անվտանգության ոլորտը համակարգող ՌԴ նորմատիվի *Федеральный закон от 21.07.1997 N 116-ФЗ (ред. от 11.06.2021) "О промышленной безопасности опасных производственных объектов"* համաձայն՝ պարարտանյութ սելիտրան ԱՎՕ է համարվում 200 տոննա չափը գերազանցելու դեպքում:

5. ՀՀ վարչապետի 2020 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 952-Ն որոշմամբ Տեսչական մարմնի լիազորությունները համալրվել են ևս մեկ

գործառույթով, այն է՝ տիեզերական գործունեության բնագավառում օրենքներով և այլ նորմատիվ իրավական ակտերով սահմանված պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողության իրականացմամբ ստուգումների միջոցով, ինչն ենթադրում է ստուգաթերթի, իսկ պլանային ստուգում իրականացնելու համար՝ նաև ռիսկայնության հաշվարկի առկայություն.

6. ՀՀ կառավարության 2015 թվականի հունվարի 30-ի թիվ 71-Ն որոշման 3-րդ հավելվածով մի շարք ԵԱՏՄ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարման նկատմամբ պետական վերահսկողություն իրականացնող լիազոր մարմին է սահմանվել Տեսչական մարմինը: Ռիսկի վրա հիմնված ստուգումներ իրականացնելու համար անհրաժեշտ են հաստատված ստուգաթերթեր և ռիսկի հաշվարկի մեթոդաբանություն.

7. Գործող օրենսդրությամբ սահմանված չէ հեղուկ վառելիք տեղափոխող մեքենաների շարժի որևէ սահմանափակում, մինչդեռ դրանք պարունակում են իրական վտանգ մարդկանց և շրջակա միջավայրի համար, հատկապես՝ փողոցների ծանրաբեռնված երթևեկի պարագայում:

➤ Հաշվի առնելով հասարակության իրազեկված լինելու կարևորությունը՝ 2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմինն իր **պաշտոնական կայքում** տեղադրել է 27 հոդված, տպագիր և առցանց լրատվամիջոցներին տրամադրվել է 11 նյութ, իրականացրել է խորհրդատվական և իրազեկող բնույթի 16 ելույթ տարբեր հեռուստատեսային և ռադիո ալիքներով: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 548 լրատվական հրապարակում:

1.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում 2025 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել ստուգումներ 198 օբյեկտում, որից 95,5 տոկոսն ունի բարձր ռիսկայնություն: Միաժամանակ 2025 թվականի ընթացքում կիրականացվեն հետազոտություններ ՀՀ տարածքում գործող խոշոր օբյեկտներում, այդ թվում՝ Տեսչական մարմնի ռիսկայնության տեղեկատվական բազայում մինչ օրս չներառված օբյեկտներում:

Դիսամիկ քարտեզի հնարավորությամբ DATABASE MANAGEMENT SYSTEM ծրագիրն էապես կթեթևացնի Տեսչական մարմնի կողմից կատարվող աշխատանքը՝ միաժամանակ բացառելով կրկնվող տեղեկատվության մուտքագրումը և ռիսկի հաշվարկի սուբյեկտիվությունը, շահերի բախումը: Ծրագրին կից դիսամիկ քարտեզը հնարավորություն կտա տեսնելու նախագծված (գործող) օբյեկտի տեղակայումն իրեն շրջապատող այլ օբյեկտների նկատմամբ, դրանց միջև հակահրդեհային միջտարածությունները, կառույցների հրդեհավտանգավորության աստիճանը: Տվյալ ծրագիրը հնարավոր է կյանքի կոչել միայն համապատասխան ֆինանսավորման դեպքում:

➤ Տեսչական մարմնի բնականոն գործունեությունն ապահովելու, այդ թվում նաև վերը նշված խնդիրները կարգավորելու համար առաջնային է **օրենսդրական փոփոխությունների** իրականացումը: Մասնավորապես.

1. Տեսչական մարմինների աշխատանքները համակարգող գրասենյակ (այսուհետ՝ Գրասենյակ) ներկայացվել է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ առաջարկ, որը հնարավորություն կընձեռնի Տեսչական մարմնին ստուգումներ կազմակերպել գործող օբյեկտում՝ անկախ այն փաստից, թե ով է տնտեսավարող սուբյեկտը, ինչ կարգավիճակ ունի ըստ հարկ վճարողների

ռեգիստրի կամ ինչ պայմանագրեր ունի այլ տնտեսավարող սուբյեկտների հետ.

2. վերահսկողությունը դեպի առավել վտանգավոր օբյեկտներ նպատակաուղղելու, մարդկային ռեսուրսը և ժամանակն արդյունավետ բաշխելու համար՝ Լիազոր միամնին կառաջարկվի ԱՎՕ ռեեստրում գրանցված, սակայն սահմանված ժամկետում ամենամյա փորձաքննություն չանցած օբյեկտների ցանկը Տեսչական մարմին ներկայացնելիս՝ տարանջատել ԱՎՕներն ըստ վտանգի աստիճանի: Իսկ վարչարարության համաչափության սկզբունքն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ է ՀՀ կառավարության որոշմամբ սահմանել ԱՎՕների դասակարգման կարգը, ապա համապատասխան փոփոխություններ նախատեսել «Տեխնիկական անվտանգության ապահովման պետական կարգավորման մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածում.

3. անհրաժեշտ է վերանայել ինչպես ԱԳԼՃԿ-ներին և բենզալցակայաններին պատկանող շենք-շինությունների, այնպես էլ դրանց չպատկանող այլ շենքերի միջև նորմերով պահանջվող միջտարածությունների չափը, ուսումնասիրելով զարգացած եվրոպական երկրների նորմատիվները նշված ոլորտում, թարմացնել ՀՀ-ում գործող նորմերը: Գործառույթն ընթացքի մեջ է.

4. Տեսչական մարմնի կողմից ներկայացվել է առաջարկ «Վնասակար նյութերի սահմանաքանակները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 16 փետրվարի 2006 թվականի թիվ 182-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու, մասնավորապես՝ ամոնիումի նիտրատի չափաքանակն ավելացնելու, ցանկի մեջ որոշ վտանգավոր քիմիական նյութերի (օրինակ՝ էթիլային սպիրտ) ներառելու վերաբերյալ: Գործառույթն ընթացքի մեջ է.

5. ՀՀ կառավարության 2024 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 1488-Ն որոշմամբ հաստատվել է տիեզերական գործունեության ստուգման ստուգաթերթը, ընթացքի մեջ են ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանության մշակման աշխատանքները.

6. ԵԱՏՄ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կատարման նկատմամբ վերահսկողությունն սահմանելու նպատակով կներկայացվի առաջարկ ՀՀ կառավարության 2019 թվականի նոյեմբերի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» թիվ 1697-Ն և ՀՀ կառավարության 2019 թվականի օգոստոսի 8-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների ստուգաթերթերը հաստատելու մասին» թիվ 1025-Ն որոշումների մեջ համապատասխան լրացումներ կատարելու անհրաժեշտության վերաբերյալ: 2024 թվականի ընթացքում մշակվել են ստուգաթերթեր 3 տեխնիկական կանոնակարգով ստուգում կատարելու համար, որից երկուսը (018 և 042 ՏԿ) արդեն հաստատվել են ՀՀ կառավարության 2024 թվականի հունվարի 4-ի թիվ 21-Ն և օգոստոսի 8-ի թիվ 1248-Ն որոշումներով:

7. վառելիք տեղափոխող մեքենաների շարժի հարցի կապակցությամբ քննարկման ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից առաջարկվել է օրենսդրական փոփոխությունների միջոցով սահմանել հստակ ժամային սահմանափակումներ՝ բնակավայրերում երթևեկելու, ինչպես նաև լցակայանի տարողությունները լիցքավորելու համար: Արդեն իսկ նախաձեռնվել է օրենսդրական փոփոխության նախագիծ՝ սույն խնդրի կարգավորման նպատակով:

➤ Վերահսկողության ոլորտներում հանրության **իրազեկվածության մակարդակի** շարունակական բարձրացման նպատակով օգտագործվում

են տպագիր և առցանց ՉԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները: 2025 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի առնվազն 8 հաղորդագրության տարածում: Անտառային հրդեհների առաջացումը կանխելու նպատակով՝ Տեսչական մարմնի կողմից կմշակվեն և կիրառարակվեն իրազեկող բուլլետեններ/հուշաթերթիկներ, իսկ ԲԼԿ-ներում՝ հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության նորմերի պահանջների վերաբերյալ, կպատրաստվի և կիրառարակվի իրազեկող տեսանյութ: Միաժամանակ կշարունակվի անհրաժեշտ խորհրդատվության տրամադրումը տնտեսավարողներին և քաղաքացիներին, կկազմակերպվեն իրազեկող բնույթի հանդիպում-քննարկումներ:

Երեխաների անվտանգությունն ապահովելու, ծանր հետևանքով հրդեհներից խուսափելու նպատակով Տեսչական մարմնի մասնագետների կողմից ամառային դպրոցական արձակուրդների ժամանակաշրջանում իրազեկման աշխատանքներ կիրականացվեն ՀՀ տարածքում գործող մանկական հանգստյան ճամբարներում, իսկ ուսումնական տարվա ընթացքում մայրաքաղաքի և մարզերի դպրոցներում:

2.Էներգետիկայի բնագավառ և Էներգասպառման ոլորտ

2.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 76 պլանային ստուգում: Կատարված աշխատանքի արդյունքում բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 2686 խախտում, որոնց վերացման նպատակով տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր: Նախորդ տարիներին տրված կարգադրագրերի կատարման ընթացքը վերահսկելու նպատակով նշված ժամանակահատվածում իրականացվել է 18 վերստուգում, որոնց արդյունքում պարզվել է, որ նախկինում արձանագրված 439 խախտումներից 170-ը (37,8%) վերացվել են:

Միաժամանակ ՀՀ տարածքում տեղակայված 6 կՎ և բարձր լարման էլեկտրաէներգետիկական և միջին ու բարձր ճնշման գազամատակարարման համակարգերում տնտեսավարող սուբյեկտների դիմումների հիման վրա, նոր կառուցված և վերակառուցված Էներգատեղակայանքներում 2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում իրականացվել է 1250 տեխնիկական ստուգում, որից 718-ը՝ (57,4%) էլեկտրաէներգետիկական և 532-ը՝ (42,6%) գազամատակարարման համակարգերում: Արդյունքում տրվել է 975 գործարկման եզրակացություն, իսկ թվով 275 տեղակայանքների գործարկումներ՝ նախագծի և տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներին անհամապատասխանության, թերի շինարարական աշխատանքների և ներկայացված տեխնիկական փաստաթղթերի ոչ ամբողջականության համար ակտ-կարգադրագրերով մերժվել են: Ս.թ. 9 ամիսների ընթացքում Էներգատեղակայանքներում գրանցվել է 13 մահվան ելքով պատահար: Հանրությունից ստացվել է 94 բողոք, որից 15-ը՝ թեժ գծով:

2025 թվականի գործունեության ծրագիրը կազմված է նախորդ տարվա ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում իրականացրած տեխնիկական ստուգումների, Էներգահամակարգում տեղի ունեցած պատահարների մասնագիտական քննությունների արդյունքում բացահայտված խախտումների պատճառների, Էներգետիկայի բնագավառում գործունեություն իրականացնող անձանց կողմից իրենց պատկանող Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների վերաբերյալ սահմանված կարգով ներկայացրած տեղեկատվությունների վերլուծությունների, հանրությունից ստացված բողոքների ուսումնասիրությունների արդյունքում բացահայտված հետևյալ խնդիրների և ռիսկերի հիման վրա.

➤ **օրենսդրական կարգավորումների մասով՝**

1. առկա է անհամապատասխանություն «Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին» և «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքների միջև, ինչն իրավական խոչընդոտ է ստեղծում պատշաճ ստուգումներ իրականացնելու գործընթացում. մասնավորապես՝ առաջին օրենքով նախատեսվում է ստուգումներ անցկացնել օբյեկտներում, իսկ երկրորդով՝ միայն սուբյեկտներում.
2. ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունիսի 1-ի «6 կՎ և բարձր լարման նոր կառուցվող և վերակառուցվող էլեկտրատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգի մասին» թիվ 739-Ն և 5 հոկտեմբերի 2006 թվականի «Միջին ու բարձր ճնշման գազի համակարգերի՝ նոր կառուցվող և վերակառուցվող Էներգատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1423-Ն որոշումներով սահմանված որոշ գործառնությունների իրականացման ժամանակ Տեսչական մարմինն առնչվում է քաղաքաշինության բնագավառին վերաբերող խնդրի, այն է՝

ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 596-Ն որոշման մեջ հստակ դասակարգված չեն էներգատեղակայանքներն ըստ ռիսկայնության կատեգորիաների և, հետևաբար, հնարավոր չի պարզել, ինչպիսի փորձաքննության են ենթակա նախագծերը: Միաժամանակ անհրաժեշտ է նախատեսել փոփոխություններ և լրացումներ նաև 739-Ն և 1423-Ն որոշումների մեջ, ինչը կնպաստի նոր կառուցված և վերակառուցված էներգատեղակայանքների առավել անվտանգ շահագործմանը.

3. ՀՀ կառավարության 2007 թվականի ապրիլի 17-ի «Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների դասակարգումը, դրանց մասնագիտական քննությունն իրականացնելու կարգը» հաստատելու մասին թիվ 580-Ն որոշման մեջ առկա են որոշակի պահանջներ, որոնք տարընթերցման և տարաբնույթ մեկնաբանության տեղիք են տալիս, ինչը խոչընդոտում է պատահարների պատշաճ մասնագիտական քննություն իրականացնելու գործընթացը.

4. վերականգնվող էներգիայի, այդ թվում՝ արևային կայանների, աննախադեպ աճը կարևոր դեր է կատարում ՀՀ էներգետիկ անվտանգության բնագավառում, սակայն արդեն փաստացի տեղակայված կայանների հզորությունը որոշակի խնդիրներ է ստեղծում էլեկտրաէներգետիկական համակարգի ռեժիմների կարգավորման ժամանակ՝ ՀՀ-ում տվյալ բնագավառը կարգավորող նորմատիվ-իրավական ակտերի (ԳՕՍՏ-եր, նախագծային, շահագործման, կարգաբերման, կարգավարական և այլն) բացակայության պատճառով.

5. քաղաքացիներից, էներգետիկական համակարգում գործունեություն իրականացնող անձանցից և սպառողներից ստացված բողոքների զգալի մասն առնչվում է էներգետիկայի բնագավառի էլեկտրաէներգետիկական և գազամատակարարման համակարգերի օբյեկտների (կառույցների,

տեղակայանքների, կապի, հաղորդման (փոխադրման) ու բաշխման գծերի և այլն) անվտանգության գոտիների խախտումներին:

Վերլուծությունից պարզվել է, որ արձանագրված խախտումների պատճառը պետական, համայնքային կամ մասնավոր սեփականություն հանդիսացող հողամասերի վրա՝ անվտանգության գոտիներում, ինքնակամ կամ տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից տրված թույտվությունների հիման վրա Էներգատեղակայանքների, շենքերի և շինությունների կառուցումն է, ինչը կարող է հանգեցնել մարդկանց կյանքին, գույքին և շրջակա միջավայրի վնասի պատճառման դեպքերի:

6. Հայաստանի Էլեկտրական ցանցերի սեփականաշնորհման ժամանակ որոշակի 6, 10, և 0.4 կՎ Էլեկտրատեղակայանքներ չեն ներառվել «Հայաստանի Էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի հաշվեկշռում, ինչի հետևանքով ընկերությունը պատասխանատվություն չի կրում դրանց տեխնիկական վիճակի համար, սակայն դրանք օգտագործվում են ընկերության կողմից իր սպառողներին (բաժանորդներին) ԷլեկտրաԷներգիա մատակարարելու համար: Իրավական ակտերով սահմանված կարգով չեն իրականացվում դրանց տեխնիկական սպասարկման, պլանային նորոգման, Էներգահամակարգի հարաչափերին չհամապատասխանող սարքավորումների վերականգնման, արդիականացման կամ փոխարինման աշխատանքները, ինչը մեծ ռիսկեր է պարունակում՝ սպառնալով մարդկանց կյանքին, գույքին և շրջակա միջավայրին, ինպես նաև պատճառ են հանդիսացում հոսանքահարման մահացու ելքով պատահարների:

➤ 2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմինն իր **պաշտոնական կայքում** տեղադրել է 1 հոդված: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 3 լրատվական հրապարակում:

2.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Էներգետիկայի և Էներգասպառման բնագավառում 2025 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել ստուգումներ 144 օբյեկտում, որից 98,6 տոկոսն ունի բարձր ռիսկայնություն:

Էներգետիկայի և Էներգասպառման բնագավառում բացահայտված խնդիրները կարգավորելու համար առաջնային է.

➤ **օրենսդրական փոփոխությունների իրականացումը:**
Մասնավորապես.

1. Գրասենյակ կներկայացվի առաջարկ «Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին» և «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքների ներդաշնակեցման անհրաժեշտության վերաբերյալ.

2. ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման մեջ փոփոխություն կատարելու անհրաժեշտության վերաբերյալ Տեսչական մարմինը գրությամբ դիմել է ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտեին: Միաժամանակ անհրաժեշտ է նախատեսել փոփոխություններ և լրացումներ ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունիսի 1-ի «6 կՎ և բարձր լարման նոր կառուցվող և վերակառուցվող էլեկտրատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգի մասին» թիվ 739-Ն և 2006 թվականի հոկտեմբերի 5-ի «Միջին ու բարձր ճնշման գազի համակարգերի՝ նոր կառուցվող և վերակառուցվող Էներգատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1423-Ն որոշումների մեջ.

3. ոլորտի քաղաքականությունը մշակող լիազոր մարմինն կներկայացվի առաջարկ ՀՀ կառավարության 2007 թվականի ապրիլի 17-ի «Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների դասակարգումը, դրանց մասնագիտական քննությունն իրականացնելու

կարգը» հաստատելու մասին թիվ 580-Ն որոշման մեջ որոշ պահանջների վերաբերյալ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին.

4. վերականգնվող էներգիայի, այդ թվում՝ արևային կայանների, խնդիրը հնարավոր է լուծել տվյալ ոլորտը կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերի մշակման և ներդրման շնորհիվ: ՏԿԵՆ նախաձեռնությամբ ձևավորվել է աշխատանքային խումբ, որը մշակում է վերականգնվող էներգիայի ոլորտը կարգավորող իրավական դաշտը.

5. անվտանգության գոտիների խախտումների հետևանքով պատահարների առաջացումը կանխարգելելու նպատակով առաջարկություն է ներկայացվել ՏԿԵՆ՝ ՀՀ կառավարության 2004 թվականի հունիսի 6-ի «Էներգետիկայի բնագավառի օբյեկտների անվտանգ շահագործումն ապահովող միջոցառումների մասին» թիվ 1102-Ն որոշման մեջ համապատասխան փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու անհրաժեշտության վերաբերյալ: ՏԿԵՆ կողմից կազմակերպվել են աշխատանքային քննարկումներ բոլոր շահագրգիռ մարմինների և գերատեսչությունների հետ: Գործառույթն ընթացքի մեջ է.

6. «Հայաստանի էլեկտրական ցանցեր» ՓԲԸ-ի հաշվեկշռում չներառված, սակայն ընկերության կողմից փաստացի շահագործվող էլեկտրատեղակայանքների անվտանգ շահագործումն ապահովելու նպատակով Գրասենյակը նախաձեռնել է տիրազուրկ էներգակայանքների գույքագրման գործընթաց, ինչը հնարավորություն կտա ձեռնարկել միջոցներ ոլորտում տիրող իրավիճակի կարգավորման ուղղությամբ:

➤ Վերահսկողության ոլորտներում հանրության **իրազեկվածության մակարդակի** շարունակական բարձրացման նպատակով օգտագործվում են տպագիր և առցանց ՉԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները: 2025 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի առնվազն 8 հաղորդագրության տարածում: Միաժամանակ կշարունակվի անհրաժեշտ խորհրդատվության

տրամադրումը տնտեսավարողներին և քաղաքացիներին, կկազմակերպվեն իրազեկող բնույթի հանդիպում-քննարկումներ:

➤ **մասնագետների քանակի և որակի մասով՝**

ՀՀ-ում էներգետիկայի բնագավառում և էներգասպառման ոլորտում առկա ռիսկերը կառավարելու, օրենսդրությամբ Տեսչական մարմնին վերապահված գործառույթների իրականացնելու նպատակով անհրաժեշտ է առկա անձնակազմը համալրել որակյալ մասնագետներով, ինչպես նաև նախատեսել հաստիքների ավելացում: Միաժամանակ, էներգետիկայի բնագավառում զարգացման ժամանակակից տենդենցների մասին տեղեկացված լինելու, վերահսկողության առավել արդյունավետ տեսակներին և գործիքներին ծանոթանալու և տիրապետելու նպատակով՝ անհրաժեշտ է կազմակերպել վերապատրաստումներ: Իսկ հանրապետության մակարդակով որոշակի մասնագիտական վերապատրաստում ապահովելու նպատակով Տեսչական մարմնի կողմից նախատեսվում է համագործակցություն համապատասխան ուսումնական հաստատությունների հետ ստորագրած Հուշագրի շրջանակում:

3. Տրանսպորտի բնագավառ

3.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 16 պլանային և 1 ոչ պլանային ստուգում: Կատարված աշխատանքի արդյունքում պարզվել է, որ 6 տնտեսավարող սուբյեկտ գործում է առանց թերությունների: Մնացած տնտեսավարողների մոտ բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 39 խախտում, որոնց վերացման նպատակով տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա կարգադրագրեր: Նախորդող ժամանակահատվածում տրված կարգադրագրերի կատարման ընթացքը վերահսկելու նպատակով նշված ժամանակահատվածում իրականացվել է 8 վերստուգում, որոնց արդյունքում 3 տնտեսավարողի տրվել է կարգադրագիր, իսկ 5 տնտեսավարող սուբյեկտների ղեկավարներին, ովքեր վերացրել են նախկինում արձանագրված խախտումները (ընդհանուր առմամբ 26 խախտում) տրվել են տեղեկանքներ թերությունների բացակայության վերաբերյալ:

«Հայավտոկայարան» ՓԲԸ ավտոկայարաններում, ավտոկայաններում, երթակարգավարական կետերում, ինչպես նաև այդ տարածքներից դուրս կանոնավոր ուղևորափոխադրումներ իրականացնող երթուղիների սկզբնակետ/ վերջնակետերում պարբերաբար իրականացվել է միջպետական, միջմարզային, ներմարզային և ներքաղաքային կանոնավոր ուղևորափոխադրումների սպասարկման կազմակերպման գործընթացի, բեռնափոխադրումների, թեթև մարդատար ավտոմոբիլներով իրականացվող ուղևորափոխադրումների, ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային միջպետական, հանրապետական և մարզային (տեղական) նշանակության ճանապարհներին տեղադրված գովազդային վահանակների օրինականության, տրասպորտային միջոցների շահագործման և տեխնիկական զննության անցկացման

կայանների, գազաբալոնների տեղադրման/վկայագրման կայանների գործունեության նկատմամբ 37237 վերահսկողական միջոցառում: Կազմվել է վերահսկողության արդյունքների ամփոփման 3932 արձանագրություն: Հանրությունից ստացվել է 54 բողոք, որից 28-ը՝ թեժ գծով:

2025 թվականի գործունեության ծրագիրն ընդգրկում է նախորդ տարիների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից տրանսպորտի ոլորտում կատարված հսկողական, վերահսկողական միջոցառումների, այդ թվում ստուգումների շնորհիվ բացահայտված հետևյալ ռիսկերի հետևողական նվազեցմանն ուղղված միջոցառումները: Մասնավորապես.

➤ **օրենսդրական կարգավորումների մասով՝**

1. Երկաթուղային տրանսպորտով փոխադրման գործընթացի հետ կապված տեխնիկական միջոցների շահագործման և երթևեկության ոլորտում ռիսկայնությունը կապված է երկաթուղային տրանսպորտի շահագործման և երթևեկության անվտանգության կանոնների խախտումների հետ, բնական և տեխնածին բնույթի արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման և վերացման, բեռնատար վագոնների ու բեռնարկղերի բեռնման ու բեռնաթափման աշխատանքների ոչ ճիշտ կազմակերպման հետ: Տվյալ ոլորտում վերահսկողական միջոցառումներ չեն իրականացվում ստուգաթերթերի և մեթոդաբանության բացակայության պատճառով.

2. 2022 թվականի օգոստոսի 4-ից ուժի մեջ է մտել սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազով աշխատելու համար ավտոտրանսպորտային միջոցների վրա գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրման գործունեության ստուգման ստուգաթերթը, սակայն մինչ օրս չի հաստատվել դրանց ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանությունը, ինչի հետևանքով տվյալ ոլորտում Տարեկան ծրագրով ստուգումներ չեն նախատեսվում.

3. ավտոտրանսպորտային միջոցների տեխնիկական զննության անցկացման կայանների գործունեության ռիսկերն ուղղակիորեն կապված են տրանսպորտային միջոցների շահագործման և փոխադրումների իրականացման անվտանգության կանոնների խախտումների հետ: Սակայն պլանային ստուգումներ չեն իրականացվում ռիսկայնության հաշվարկի մեթոդաբանության բացակայության պատճառով:

➤ 2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմինն իր **պաշտոնական կայքում** տեղադրել է 7 հոդված, տպագիր լրատվամիջոցներին տրամադրվել է 1 նյութ: Իրականացվել է խորհրդատվական և իրազեկող բնույթի 3 ելույթ տարբեր հեռուստատեսային և ռադիո ալիքներով: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 124 լրատվական հրապարակում:

3.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Տրանսպորտի բնագավառում 2025 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել ստուգումներ 24 կանոնավոր ուղևորափոխադրում իրականացնող սուբյեկտի մոտ, որից 70,8 տոկոսն ունի բարձր ռիսկայնություն:

Տեսչական մարմնի 2025 թվականի գործունեության ծրագրի շրջանակներում նախատեսված միջոցառումները միտված են Տեսչական մարմնի վերահսկողության ոլորտներում առկա խնդիրների վերացմանը, բացահայտված ռիսկերի նվազեցմանը և Տեսչական մարմնի բնականոն գործունեության ապահովմանը: Նախատեսված հիմնական միջոցառումները ներառում են.

➤ **օրենսդրական դաշտի** կարգավորմանն ուղղված առաջարկությունների ներկայացում: Մասնավորապես.

1. Երկաթուղային տրանսպորտի նկատմամբ վերահսկողությունը հնարավոր է իրականացնել միայն համապատասխան օրենսդրական փոփոխությունների (ստուգաթերթ և մեթոդաբանություն) և համապատասխան մասնագետներով համալրման դեպքում.

3. գազաբալոնային սարքավորումների տեղադրման և (կամ) գազաբալոնների պարբերական վկայագրման գործունեության ռիսկայնության հաշվարկի նախագիծը Գրասենյակ.

4. տեխնիկական զննության անցկացման կայանների գործունեության ռիսկայնության հաշվարկի նախագիծը Գրասենյակ:

Տրանսպորտի բնագավառի տարաբնույթ խնդիրների (այդ թվում՝ ճրագրում ներառված) լուծումը նախատեսված է «Տրանսպորտի ոլորտում պետական վերահսկողության մասին» օրենքի նախագծով, որը Տեսչական մարմնի կողմից մշակվել և ներկայացվել է Գրասենյակ:

➤ Վերահսկողության ոլորտներում հանրության **իրազեկվածության մակարդակի** շարունակական բարձրացման նպատակով օգտագործվում են տպագիր և առցանց ՉԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները: 2025 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի առնվազն 8 հաղորդագրության տարածում:

4. Քաղաքաշինության բնագավառ

4.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 71 պլանային ստուգում, 22՝ ոչ պլանային ստուգում: Կատարված աշխատանքի արդյունքում բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 285 խախտում, որոնց վերացման նպատակով տնտեսավարող սուբյեկտներին տրվել են պարտադիր կատարման ենթակա ցուցումներ: Նշված ժամանակահատվածում կատարվել է 3653 դիտարկում, որոնցից 665-ը ՀՀ կառավարության կողմից իրականացվող համայնքների տնտեսական և սոցիալական ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված սուբվենցիոն ծրագրի շրջանակներում: Տեսչական մարմնի աշխատակիցները մասնակցել են ավարտված շինարարական 3070 օբյեկտի շահագործման ընդունող հանձնաժողովների աշխատանքներին: Ավարտական ակտերի վերաբերյալ տրամադրվել է 1711 դրական և 1246 բացասական եզրակացություն: Տեսչական մարմնի աշխատակիցների կողմից վերահսկողական աշխատանքների ընթացքում ՀՀ ամբողջ տարածքում հայտնաբերվել է 108 ինքնակամ կառույց:

➤ Տեսչական մարմինն իր վերահսկողական գործառույթներն իրականացնելիս հաճախակի առնչվում է կարգավորող **օրենսդրության կիրարկմանը** խոչընդոտող և պահանջները հակասական դարձնող հանգամանքների, որոնք դժվարացնում են Տեսչական մարմնի օրենքով սահմանված խնդիրների և նպատակների իրագործումը: Մասնավորապես.

1. համաձայն ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման 173-րդ կետի՝ կառուցվող (այդ թվում՝ վերակառուցվող, վերականգնվող, ուժեղացվող, արդիականացվող, ընդլայնվող) բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքերի շինարարական աշխատանքների ավարտը՝ կառուցապատողի հայեցողությամբ, փաստագրվում է ավարտական ակտով՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-2 ձևի հաստատված նախագծով նախատեսված՝ շինարարության թույլտվություն պահանջող բոլոր շինարարական-մոնտաժային աշխատանքներն

իրականացվելուց և օրենքով ու սույն կարգով սահմանված պահանջներին համապատասխան կապալառուի կողմից ավարտված շինարարական օբյեկտը կառուցապատողին հանձնվելուց և կառուցապատողի կողմից այն ընդունվելուց հետո: Կառուցվող բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի շինարարական աշխատանքների ավարտն ընդունող հանձնաժողովը ձևավորում և ղեկավարում է կառուցապատողը՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-2-2 ձևի:

Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտված շինարարության շահագործումը փաստագրելու նպատակով կառուցապատողը դիմում է իրավասու մարմնին՝ համաձայն N 5 հավելվածի N 3-3-3 ձևի, շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար: Դիմումին կից ներկայացվում են՝

1) մատակարար կազմակերպությունների մասնագիտական դրական եզրակացությունները.

2) ինժեներատեխնոլոգիական սարքավորումների մոնտաժման և գործարկման աշխատանքների փորձարկումն

իրականացրած կազմակերպությունների դրական եզրակացությունները.

3) կառուցապատողի կամ նրա իրավահաջորդի, գրավոր հայտարարությունը շինարարական օբյեկտը շահագործման պատրաստ լինելու վերաբերյալ.

4) շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով (կամ սույն կարգի 98-րդ կետով) սահմանված կարգով տեղական վճարի մուծումը հավաստող անդորրագիրը:

Բազմաբնակարան կամ ստորաբաժանված շենքի ավարտական ակտը հիմք է կառուցված օբյեկտի և դրա կազմում ստորաբաժանված գույքային միավորների (բնակարաններ կամ ոչ բնակելի տարածքներ) նկատմամբ գույքային իրավունքների գրանցման համար՝ առանց շահագործման իրավունքի: Շահագործման թույլտվության ձևակերպման ժամանակ բազմաբնակարան շենքում հրդեհային անվտանգության համար պահանջվող միջոցառումների բացակայությունը բազմաբնակարան շենքի

հետագա շահագործման ժամանակ կարող է հանգեցնել անդառնալի հետևանքների.

2. քաղաքաշինության բնագավառում Տեսչական մարմինն վերահսկողական գործընթացում վերապահված է միայն ստուգման իրականացում, սակայն որոշ դեպքերում, օրինակ, երբ բացակայում են համաձայնեցված քաղաքաշինական փաստաթղթեր և շինարարության թույլտվություն, ինչպես նաև քաղաքացիներից ստացվող բողոքներին ժամանակին արձագարքելու համար, անհրաժեշտություն է առաջանում իրականացնել դիտարկում կամ տեղազննություն.

3. համաձայն ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման հավելված 1-ի 149-րդ կետի՝ տարածքային բաժնի և շահագրգիռ պետական մարմինների՝ մասնակցությունն ընդունող հանձնաժողովի աշխատանքին համարվում է այդ մարմինների կողմից օրենքով իրենց լիազորությունների սահմաններում կատարված, ավարտված շինարարական օբյեկտի վերջնական ստուգում, և պետք է իրականացվի «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի դրույթներին համահունչ: Սակայն վերը նշված որոշմամբ սահմանված ընթացակարգը հակասում է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի պահանջներին.

4. քաղաքաշինության բնագավառում ստուգումները դեպի առավել ռիսկային օբյեկտներ նպատակաուղղելու համար ՀՀ կառավարության 28 նոյեմբերի 2019 թվականի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող՝ ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին թիվ 1697-Ն որոշմամբ սահմանվել են քաղաքաշինական օբյեկտների ռիսկայնության հաշվարկի չափորոշիչներ: Պահանջվող տեղեկատվությունը հնարավոր է ստանալ միայն շին.թույլտվությունից, եթե այդ տեղեկատվությունը ներառված է շին.թույլտվության մեջ: Սակայն

հիմնականում շին.թույլտվությունների մեջ բացակայում են վերը նշված տվյալները, ինչի հետևանքով անհնարին է իրականացնել ռիսկի հաշվարկ պահանջվող ձևաչափով:

➤ 2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմինն իր **պաշտոնական կայքում** տեղադրել է 7 հոդված, տպագիր և առցանց լրատվամիջոցներին տրամադրվել է 2 նյութ: Իրականացվել է խորհրդատվական և իրազեկող բնույթի 3 ելույթ տարբեր հեռուստատեսությամբ և ռադիո ալիքներով: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 95 լրատվական հրապարակում:

4.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Քաղաքաշինության բնագավառում 2025 թվականի ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել ստուգումներ 265 օբյեկտում, որից 70 տոկոսն ունի բարձր ռիսկայնություն:

➤ Տեսչական մարմնի գործունեության արդյունավետությունն ապահովելու, այդ թվում նաև վերը նշված խնդիրները կարգավորելու համար առաջնային է **օրենսդրական փոփոխությունների** իրականացումը: Մասնավորապես.

1. կարևորելով քաղաքաշինության բնագավառում նախագծման նորմերի պահպանումը, Քաղաքաշինության կոմիտեին առաջարկվել է Տեսչական մարմնի աշխատակիցներին ներգրավել ճարտարապետաշինարարական նախագծերի փորձաքննական հանձնաժողովի կազմում.

2. վերահսկողության գործառույթի արդյունավետության մակարդակի բարձրացման նպատակով կառաջարկվի օրենսդրական կարգավորումների

միջոցով Տեսչական մարմնին վերապահել դիտարկման կամ տեղազննության գործառույթ.

3. «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքի և ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն միջև գոյություն ունեցող հակասությունը վերացնելու նպատակով, ինչպես նաև հաշվի առնելով ավարտված շինարարական օբյեկտն ընդունող հանձնաժողովներին Տեսչական մարմնի աշխատակիցների մասնակցությունների քանակը և ստուգման գործընթացի փաստաթղթային ծանրաբեռնվածությունը՝ 2025 թվականի ընթացքում կառաջարկվի ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման վերոնշյալ կետում «վերջնական ստուգում» եզրույթը փոխարինել «վերջնական տեղազննություն» կամ «վերջնական դիտարկում» եզրույթով.

4. վերահսկողական միջոցառումները (մասնավորապես՝ ստուգումները) դեպի առավել ռիսկային օբյեկտներ նպատակաուղղելու համար և իրավական ակտերի միջև անհամապատասխանությունը բացառելու համար Տեսչական մարմնի կողմից Գրասենյակին ներկայացվել է առաջարկություն՝ ՀՀ կառավարության 28.11.2019 թվականի թիվ 1697-Ն և ՀՀ կառավարության 19.03.2015 թվականի թիվ 596-Ն որոշումների մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ:

➤ Վերահսկողության ոլորտներում հանրության **իրազեկվածության մակարդակի** շարունակական բարձրացման նպատակով օգտագործվում են տպագիր և առցանց ՉԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները: 2024 թվականի ընթացքում նախատեսվում է վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի առնվազն 8 հաղորդագրության տարածում: ՀՀ-ում ինքնակամ շինարարությունը կանխելու նպատակով Տեսչական մարմնի կողմից կմշակվեն և կիրառարակվեն իրազեկող բուկլետներ/հուշաթերթիկներ, ավարտական ակտի տրամադրման կարգի վերաբերյալ՝ կպատրաստվի և կիրառարակվի իրազեկող տեսանյութ: Վերահսկողության ոլորտում առկա խնդիրները կարգավորելու,

հետագայում դրանք բացառելու նպատակով կկազմակերպվեն հանդիպում-
քննարկումներ շահագրգիռ պետական մարմինների և քաղաքաշինության
բնագավառում գործունեություն իրականացնող տնտեսավարող
սուբյեկտների հետ:

5. Գեոդեզիայի, քարտեզագրման և հողօգտագործման բնագավառ

5.1 Վերահսկողության ոլորտի ընդհանուր իրավիճակը, առկա խնդիրները և բացահայտված ռիսկերը

2024 թվականի 9 ամիսների ընթացքում Տեսչական մարմնի կողմից իրականացվել է 5 պլանային, 4՝ ոչ պլանային ստուգում: Կատարված աշխատանքի արդյունքում բացահայտվել է ընդհանուր առմամբ 2 խախտում:

Նշված ժամանակահատվածում Տեսչական մարմնի պաշտոնական կայքում տեղադրվել է 1 հոդված: Լրատվամիջոցների մշտադիտարկման արդյունքում արխիվավորվել է ոլորտի վերաբերյալ 11 լրատվական հրապարակում:

5.2 Ռիսկերի նվազեցմանն ու վերացմանն ուղղված տարեկան միջոցառումներ

Վերահսկողության ոլորտներում տնտեսավարող սուբյեկտների և հանրության իրազեկվածության մակարդակի շարունակական բարձրացման համատեքստում նախատեսվում է օգտագործել տպագիր, առցանց ՉԼՄ-ների, հեռուստաընկերությունների և սոցիալական ցանցերի բոլոր հնարավորությունները, կազմակերպել իրազեկող բնույթի հանդիպում-քննարկումներ, տնտեսավարողներին և քաղաքացիներին տրամադրել անհրաժեշտ խորհրդատվություն:

6. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ՀՀ ԲԱՂԱԲԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

NN	Միջոցառման անվանում	Ակնկալվող արդյունք	Կատարող	Համակատարող	Վերջնա- ժամկետ
1	2	3	4	5	6
	ՎԵՐԱՀՍԿՈՂԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ				
1	Հրդեհավտանգավորության աստիճանի գնահատման հրդեհատեխնիկական հետազոտությունների իրականացում	1. Հրդեհավտանգավորության աստիճանի գնահատում 2. Բազավորման աշխատանքների իրականացում 3. Հրդեհավտանգավորության աստիճանի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների կազմակերպում	Ռիսկի գնահատման և վերլուծություններ ի վարչություն	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն, Տարածքային ստորաբաժանու մներ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
2	Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում 198 պլանային ստուգումների իրականացում	Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում ստուգված օբյեկտներում ռիսկի նվազեցում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
3	Հրդեհային անվտանգության բնագավառում ստուգված տնտեսավարող սուբյեկտների հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության վերաբերյալ տվյալների բազավորում	Հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության բնագավառում ըստ ռիսկայնության առաջնորդվելու սկզբունքի ապահովում	Ռիսկի գնահատման և վերլուծություններ ի վարչություն	-	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
4	Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում 144 պլանային ստուգումների իրականացում	Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում ստուգված օբյեկտներում ռիսկի նվազեցում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Էներգետիկայի և Էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը

5	Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում գործունեություն իրականացնող տնտեսվարող սուբյեկտների (մասնաճյուղերում) և իրենց պատկանող Էներգատեղակայանքների վերաբերյալ տվյալների բազավորում	Էներգետիկայի և Էներգասպառման բնագավառում ըստ ռիսկայնության առաջնորդվելու սկզբունքի ապահովում	Ռիսկի գնահատման և վերլուծություններ ի վարչություն	-	Մինչև ղեկտեմբերի 31-ը
6	Կանոնավոր ուղևորափոխադրում իրականացնող տնտեսվարողների մոտ 24 պլանային ստուգումների իրականացում, արդյունքների բազավորում	Ստուգված սուբյեկտների ռիսկի նվազեցում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Տրանսպորտի անվտանգության վարչություն	Մինչև ղեկտեմբերի 31-ը
7	Քաղաքաշինության բնագավառում 265 պլանային ստուգման իրականացում, արդյունքների բազավորում	Ստուգված օբյեկտների ռիսկի նվազեցում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն	Մինչև ղեկտեմբերի 31-ը
ՕՐԵՆԱՐԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄՆԵՐ					
1	«ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	«Էներգետիկայի բնագավառում և Էներգասպառման ոլորտում պետական տեխնիկական վերահսկողության մասին» և «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» օրենքների միջև անհամապատասխանության շտկում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջան առաջարկ վարչություն	Էներգետիկայի և Էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև սեպտեմբերի 30-ը

2	«Էներգատեղակայանքներում տեղի ունեցած պատահարների դասակարգումը, դրանց մասնագիտական քննությունն իրականացնելու կարգը» հաստատելու մասին ՀՀ կառավարության 2007 թվականի ապրիլի 17-ի թիվ 580-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Սահմանված պահանջների հստակեցում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և Էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև հունիսի 30-ը
3	ՀՀ կառավարության 2005 թվականի հունիսի 1-ի «6 կՎ և բարձր լարման նոր կառուցվող և վերակառուցվող էլեկտրատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգի մասին» թիվ 739-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Ինքնաշեն լրակազմ տրանսֆորմատորային ենթակայանների և այլ Էներգատեղակայանքների շահագործման ռիսկերի նվազեցում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և Էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև հունիսի 30-ը
4	ՀՀ կառավարության 2006 թվականի հոկտեմբերի 5-ի «Միջին ու բարձր ճնշման գազի համակարգերի՝ նոր կառուցվող և վերակառուցվող Էներգատեղակայանքների գործարկման եզրակացություն տալու կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1423-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Ինքնաշեն լրակազմ տրանսֆորմատորային ենթակայանների և այլ Էներգատեղակայանքների շահագործման ռիսկերի նվազեցում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և Էներգասպառման վերահսկողության վարչություն	Մինչև հունիսի 30-ը
5	ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում կառուցապատման նպատակով թույլտվությունների և այլ փաստաթղթերի տրամադրման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 596-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկության ներկայացում	Քաղաքաշինական օբյեկտներն ըստ ռիսկայնության կատեգորիաների դասակարգելու չափորոշիչների հստակեցում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Էներգետիկայի և Էներգասպառման վերահսկողության վարչություն Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն	Մինչև հունիսի 30-ը

6	ՀՀ կառավարության 2019 թվականի օգոստոսի 08-ի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներ ուժը կորցրած ճանաչելու և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների ստուգաթերթերը հաստատելու մասին» թիվ 1025-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկությունների ներկայացում	Վերահսկման բնագավառներում անվտանգության ապահովման նպատակով ստուգումների կազմակերպման և իրականացման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում	Ոլորտային կառուցվածքային ստորաբաժանումներ		Մինչև դեկտեմբերի 31-ը՝ ըստ անհրաժեշտության
7	ՀՀ կառավարության 2019 թվականի նոյեմբերի 28-ի «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության, տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության տեսչական մարմնի կողմից իրականացվող ռիսկի վրա հիմնված ստուգումների մեթոդաբանությունը և ռիսկայնությունը որոշող չափանիշների ընդհանուր նկարագիրը հաստատելու և Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մի շարք որոշումներն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» թիվ 1697-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ և լրացում կատարելու մասին առաջարկությունների ներկայացում	Վերահսկման բնագավառներում անվտանգության ապահովման արդյունավետության բարձրացման նպատակով ռիսկայնության հաշվարկի վերանայում	Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչություն	Ոլորտային կառուցվածքային և ստորաբաժանումներ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը՝ ըստ անհրաժեշտության
8	ՀՀ-ում գործող տեխնիկական կանոնակարգերի, համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի և ստանդարտների վերանայման, ԵԱՏՄ նոր մշակվող տեխնիկական կանոնակարգերի, համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի և ստանդարտների մշակմանն ըստ անհրաժեշտության	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-Ն որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Ոլորտային կառուցվածքային և ստորաբաժանումներ	Ընթացիկ մինչև 2026թ. դեկտեմբերի 2-րդ տասնօրյակ

	մասնակցություն, արտադրանքի անվտանգության ապահովման նպատակով նոր տեխնիկական կանոնակարգերի նախագծերի վերաբերյալ կարծիքի տրամադրում				
9	«Տեխնիկական վիճակից ելնելով բնակելի, հասարակական և արտադրական նշանակության շենքերը/շինությունները շահագործման համար ոչ պիտանի (կազմաքանդման ենթակա) ճանաչելու կարգը հաստատելու մասին» Կառավարության որոշման նախագծի վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-Լ որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն		Ընթացիկ մինչև 2026թ. դեկտեմբերի 2-րդ տասնօրյակ
10	Ավտոմոբիլային ճանապարհների հարակից տարածքներում առանց ճանապարհը տնօրինողի համաձայնության կառուցված կամ կառուցվող օբյեկտների գույքագրում և ճանապարհային երթևեկության անվտանգությանը սպառնացող օբյեկտների ապամոնտաժման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեում համապատասխան ֆինանսական միջոցներ նախատեսելու վերաբերյալ ՀՀ կառավարության որոշման նախագծի վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-Լ որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն		Ընթացիկ մինչև 2026թ. դեկտեմբերի 2-րդ տասնօրյակ
11	Քաղաքաշինական գործունեության գործընթացների բարելավման վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում ՀՀ քաղաքաշինության կոմիտե	ՀՀ կառավարության 2021 թվականի նոյեմբերի 18-ի N 1902-Լ որոշման հավելված 1-ով սահմանված միջոցառումների կատարման ապահովում	Քաղաքաշինական գործունեության վերահսկողության վարչություն		Մինչև դեկտեմբերի 31-ը

	ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄՆԵՐ				
12	ՀՀ ԲՈՒՀ-երի, այլ կառույցների հետ համագործակցության շրջանակում վերապատրաստումների կազմակերպում	6 մասնագետի վերապատրաստում	Կառուցվածքային ստորաբաժանումներ	-	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
13	Տեսչական մարմնի տարածքային ստորաբաժանումների դասընթացների կազմակերպում	Տեսչական մարմնի տարածքային ստորաբաժանումների աշխատակիցների մասնագիտական պատրաստվածության մակարդակի բարձրացում	Կառուցվածքային ստորաբաժանումներ	Որակի ապահովման վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
	ՏՄ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԱՏՈՐԱԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ				
14	Տարածքային ստորաբաժանումների կողմից ընթացիկ և նախորդող տարիներ ընթացքում կատարած աշխատանքի ուսումնասիրություն	Թերությունների և խախտումների բացահայտում, դրանց առաջացումը կանխելու նպատակով միջոցառումների ձեռնարկում	Որակի ապահովման վարչություն		Մինչև դեկտեմբերի 31-ը

7. ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ՀՀ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅԱՆ, ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՀՐԴԵՀԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ 2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼԻՉ ԵՎ ԻՐԱԶԵԿՄԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ

N	Միջոցառման անվանումը	Ակնկալվող արդյունք	Կատարող	Համակատարող	Ժամկետ
1	Ոլորտային անվտանգության կանոնների պահպանման և պատասխանատվության միջոցների կիրառման վերաբերյալ իրազեկման աշխատանքների իրականացում, վերահսկողական աշխատանքների վերաբերյալ մամուլի հաղորդագրությունների տարածում 1. Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության ոլորտ, 2. Քաղաքաշինության ոլորտ, 3. Տրանսպորտի անվտանգության ոլորտ, 4. Էներգետիկայի և Էներգասպառման ոլորտ 5. Գեոդեզիայի և հողօգտագործման ոլորտ	Սահմանված կանոնների պահպանման և իրազեկման մակարդակի բարձրացում տնտեսավարող սուբյեկտների և հասարակության շրջանում: Ըստ ոլորտների` 1. Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք) 2. Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք) 3. Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք) 4. Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք) 5. Թվով 8 իրազեկման աշխատանք (յուրաքանչյուր եռամսյակ 2 աշխատանք)	Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ոլորտային և տարածքային ստորաբաժանումներ	1. Վերջնաժամկետ-յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ 2. Վերջնաժամկետ-յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ 3. Վերջնաժամկետ-յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ 4. Վերջնաժամկետ-յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ 5. Վերջնաժամկետ-յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին ամսվա 3-րդ տասնօրյակ

2	Իրազեկում-հանդիպումների կազմակերպում պետական կառավարման համակարգի ներկայացուցիչների, տնտեսավարող սուբյեկտների հետ	Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ համագործակցության ապահովում, ինչպես նաև տնտեսավարող սուբյեկտների և հանրության իրազեկության մակարդակի բարձրացում իրենց իրավունքների և պարտականությունների մասին	Իրազեկման և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ոլորտային և տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների, ղեկավարի տեղակալների մասնակցությամբ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
3	Իրազեկող տեսանյութերի պատրաստում և հրապարակում	Հասարակության շրջանում իրազեկման մակարդակի բարձրացում, թափանցիկ և հաշվետվողական աշխատանքների իրականացում	Իրազեկման և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ոլորտային վարչություններ	Յուրաքանչյուր կիսամյակ 1 հրապարակում
4	Տեսչական մարմնի ղեկավարի և ղեկավարի տեղակալների, կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարների հետ 1 մամուլի ասուլիսի, հարցազրույցների կազմակերպում և անցկացում	Տեսչական մարմնի և տպագիր, առցանց ՉԼՄ-երի, հեռուստաընկերությունների ներկայացուցիչների միջև համագործակցության, հասարակության իրազեկման մակարդակի բարձրացում	Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Կառուցվածքային և տարածքային ստորաբաժանումներ	Յուրաքանչյուր եռամսյակ հարցազրույցների կազմակերպում, Մամուլի ասուլիս՝ 1-ին կամ 2-րդ կիսամյակի ավարտին
5	Ստացված դիմում-բողոքների, վարչական վարույթների, ահազանգերի, հարցումների (թեժ գծով և գրավոր) վիճակագրության վարում, ամփոփում	Իրավիճակի համեմատական վերլուծության արդյունքում՝ առկա խնդիրների բացահայտում, գնահատում	Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ռիսկի գնահատման և վերլուծությունների վարչություն և Իրավական աջակցության և փաստաթղթաշրջանառության վարչություն	Յուրաքանչյուր եռամսյակի ամփոփումից հետո 1 ամսյա ժամկետում

6	Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների հետ համագործակցության արդյունքում կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացում	Հանրության շրջանում իրազեկվածության և անվտանգության մակարդակի բարձրացում, ինչպես նաև կանխարգելիչ աշխատանքների իրականացում	Իրազեկման, խորհրդատվության և հանրության հետ տարվող աշխատանքների բաժին	Ոլորտային վարչություններ	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը
7	Ամառային դպրոցական արձակուրդների ժամանակաշրջանում իրազեկման աշխատանքների իրականացում ՀՀ տարածքում գործող մանկական հանգստյան ճամբարներում	Մանկական հանգստյան ճամբարների հրդեհավտանգավորության աստիճանի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների կազմակերպում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն	Մինչև օգոստոսի 20-ը
8	Ուսումնական տարվա ընթացքում դպրոցներում (երևանում և յուրաքանչյուր մարզում՝ 2-ական) իրազեկման աշխատանքների իրականացում	Դպրոցականների հրդեհային անվտանգության բնագավառում իրազեկվածության մակարդակի բարձրացում	Տարածքային ստորաբաժանումներ	Տեխնիկական և հրդեհային անվտանգության վարչություն	Մինչև դեկտեմբերի 31-ը